

Nieuwsbrief GOO

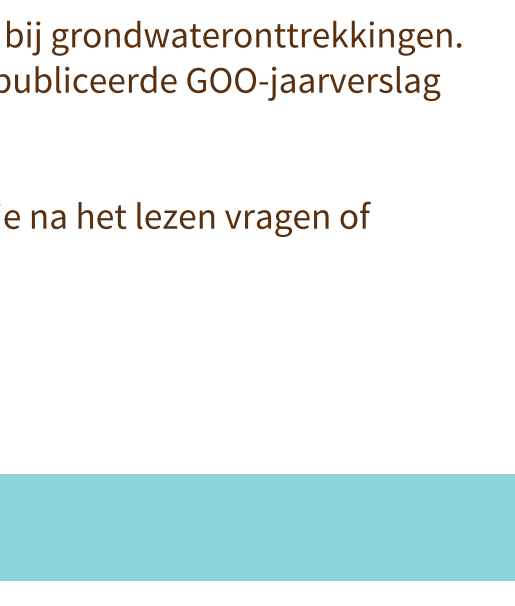
Samen werken aan een gezonde en vitale Gelderse bodem. Het GOO verbindt, faciliteert en deelt kennis.

No. 2, maart 2025

Beste GOO-leden,

Zo 2025 is drie maanden oud en er is al weer veel te melden! Zo hielden we begin deze maand een drukbezochte digitale special over grondstromen. Ook gaan we van start met een Community of Practice Water en Bodem Sturend en is er nieuws uit de werkgroepen.

Verder een update over de inventarisatie van toepassingen van secundaire bouwstoffen en over de voorbereiding van werkafspraken voor het beoordelen van verspreiding verontreiniging bij grondwateronttrekkingen. Ook informeren we je via deze nieuwsbrief graag over het onlangs gepubliceerde GOO-jaarverslag over 2024.

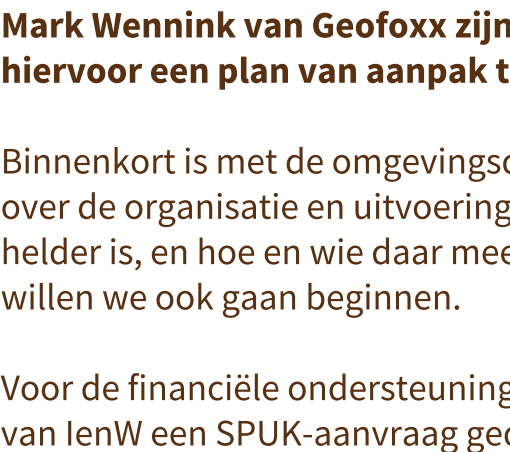
Dit en meer lees je in deze tweede GOO-nieuwsbrief van 2025. Mocht je na het lezen vragen of suggesties hebben, [mail gerust!](#)

Annelies de Graaf
Netwerkoördinator GOO

Inhoudsopgave

- [Terugblik special grondstromen](#)
- [Inventarisatie secundaire bouwstoffen in Gelderland](#)
- [Leertraject Water en Bodem Sturend Gelderland](#)
- [Update werkgroepen GOO](#)
- [Werksessie Beoordelen verspreiding verontreiniging bij grondwateronttrekkingen](#)
- [GOO jaarverslag 2024 online](#)
- [Om te lezen, kijken, luisteren, doen](#)
- [Agenda](#)

Terugblik special grondstromen

Op donderdag 6 maart 2025 organiseerde het GOO de online special ‘Sturen op hoogwaardig hergebruik van grond’.

Deze online special gaf de deelnemers zicht op de praktische tools die landelijk en in Gelderland worden en zijn ontwikkeld om hoogwaardig hergebruik van grond in praktijk te kunnen brengen. Ook werd toegelicht, hoe dit beleidsmatig vorm kan krijgen.

Vrijkomende grond beter benutten

Vrijkomende grond (inclusief baggerspecie) is met 60% de grootste materiaalstroom in de grond-, weg- en waterbouw. Vaak wordt grond die vrijkomt laagwaardig hergebruikt. De fysische, chemische en biologische eigenschappen – en daarmee de oorspronkelijke waarde van deze grond – nemen daarbij af, of worden niet goed benut. Met name het uitgangspunt in de generieke regelgeving dat toe te passen grond van dezelfde kwaliteitsklasse moet zijn als de ontvangende bodem, maakt dat we vrijkomende grond niet altijd optimaal benutten. Door vrijkomende grond duurzaam en circulair – ofwel hoogwaardig- te gebruiken, behouden en verbeteren we in Nederland zoveel mogelijk de waarden van onze bodems als geheel.

[Lees het hele verslag.](#)

Inventarisatie secundaire bouwstoffen in Gelderland

Gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten zijn schriftelijk benaderd door de provincie met het verzoek om medewerking bij de inventarisatie van secundaire bouwstoffen. Jeroen Oosterwegel en Mark Wennink van Geofoxx zijn aan de slag om hiervoor een plan van aanpak te maken.

Binnenkort is met de omgevingsdiensten een gesprek over de organisatie en uitvoering. Zodra de aanpak helder is, en hoe en wie daar mee aan de slag gaan, willen we ook gaan beginnen.

Voor de financiële ondersteuning is bij het Ministerie van IenW een SPUK-aanvraag gedaan. Die is in eerste instantie niet verleend. Het ligt niet aan het project, dat is nuttig, maar het past niet goed binnen de scope van dat onderdeel van de SPUK-regeling. Als initiatiefnemers blijven we echter graag nog even in gesprek met het ministerie.

Ondertussen blijft er veel aandacht in de politiek voor secundaire bouwstoffen. Provinciale Staten hebben een [brief ontvangen over staalslakken](#) en er zijn statenvragen en Tweede Kamervragen gesteld over immobilisaten. Op 24 april wordt in de [Tweede Kamer-commissie Leefomgeving](#) vergaderd over onder andere secundaire bouwstoffen.

Leertraject Water en Bodem Sturend Gelderland

Het afgelopen jaar zijn in Gelderland diverse kennisactiviteiten georganiseerd over Water en Bodem Sturend. Dat krijgt een vervolg met een 'leertraject' met een community of practice en een kennisagenda.

Het GOO heeft in het voorjaar van 2024 twee masterclasses gehouden. Als vervolg daarop zijn enkele regionale en gemeentelijke sessies uitgevoerd. Daarnaast is vanuit diverse waterschappen, regio's, gemeenten en de provincie is gewerkt aan regionale toekomstvisies waarin is voortgebouwd op de WUR-visie NL2120. Het was tijd om deze kennisactiviteiten voor de komende jaren meer structuur te geven. Daarom is vorig najaar een provinciaal plan gemaakt voor een 'leertraject' waarmee kennis wordt aangeboden om Water en Bodem Sturend toe te passen in omgevingsvisies, gebiedsprocessen en plannen.

Start community of practice

Het provinciale plan voor het 'leertraject' voorziet onder meer in een Community of Practice Water Bodem Sturend. Het GOO gaat de organisatie van deze Community of Practice verzorgen, en zo bijdragen aan de versnelling van de kennisuitwisseling en kennisoepassing. Hierbij wordt samengewerkt met een aantal kennisinstellingen en adviseurs. Op die manier is voldoende actuele kennis en voldoende capaciteit beschikbaar.

Dus....als je met je collega's denkt dat in jou regio of gebiedsproces de hulp van WBS-experts welkom is; meld je dan [GOO@Gelderland.nl](#)!

Ontwikkeling kennisagenda Water en Bodem Sturend met ondersteuning VNG

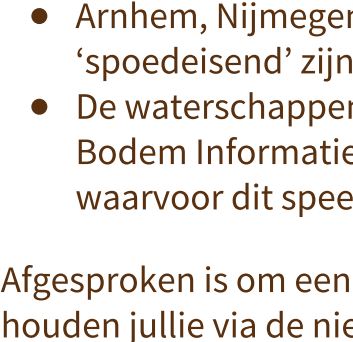
Het GOO is deelnemer in Fase 2 van het VNG-programma Regionale Kennisschakels Bodem en Ondergrond. In dit programma inventariseert VNG samen met regionale kennisschakels welke kennis nodig is om op een goede manier met de bodem en het grondwater om te gaan. [Over dat VNG-programma lees je hier meer.](#)

Vanuit het GOO hebben we een voorstel ingediend voor het ontwikkelen van een kennisagenda in het kader van het Gelderse 'leertraject' Water en Bodem Sturend. Dit voorstel is door VNG gehonoreerd. VNG zal een aantal sessies faciliteren om samen met de belangrijkste partijen een kennisagenda voor Water en Bodem Sturend op te stellen.

Andere Regionale Kennisschakels Bodem en Ondergrond:

- Kennisagenda Vitale bodem in de stad
Onze buurt-kennissnetwerken Onder Twente en IJsselland Doorgrond nemen ook deel aan fase 2 van het VNG-programma. Zij gaan samen aan de slag met een kennisagenda voor Vitale bodem in de stad. Er is regelmatige afstemming tussen Onder Twente, IJsselland Doorgrond en het GOO. We hebben afgesproken dat we elkaar goed op de hoogte houden van deze trajecten.
- Kennisagenda verduurzaming laanbomen teelt
Een samenwerkingsverband van gemeenten in Rivierenland heeft in 2024 deelgenomen aan dit programma. Voor die regio is onlangs een kennisagenda voor verduurzaming van de laanbodeme teelt afgerond. Deze is tot stand gekomen met input vanuit de laanboomtelers, Tree Centre Ophheusden, de Fruit- en Laanbomen-pacten, de gemeenten van Regio Rivierland, Waterschap Rivierenland, Omgevingsdienst Rivierenland, HAS Green Academy en het GOO. Er worden nu middelen gezocht voor vertaling van de kennisagenda naar (praktijk)onderzoeken.

Update werkgroepen GOO

Twee GOO werkgroepen werken aan gezamenlijke instrumenten en adviezen voor een goede implementatie van de bodemregels van de Omgevingswet. In deze werkgroepen komen concrete en inhoudelijke vraagstukken aan de orde. De werkgroepen komen met regelmaat bijeen en bereiken mooie resultaten.

Werkgroep implementatie Omgevingswet

De GOO werkgroep Implementatie Omgevingswet kent een brede vertegenwoordiging. Daarmee kunnen we vraagstukken integraal oppakken. We werken in deze werkgroep aan notities waarin we vraagstukken toelichten, een advies geven en/of een gezamenlijke lijn of plan van aanpak afspreken.

Nieuwe handreikingen op de GOO website

- Geldigheidsduur bodemrapport
Op 5 december is in de werkgroep een advies over de geldigheidsduur van een bodemrapport vastgesteld.
- Aziatische duizendknopen
Op 30 januari is in de werkgroep een advies vastgesteld met daarin een plan van aanpak dat gemeenten kunnen volgen om verspreiding van Aziatische Duizendknopen via grondverzet te voorkomen. We gaan aan de slag met de voorbereiding van een special over dit onderwerp. Daarin zullen Gelderse gemeenten hun werkwijze en ervaringen delen. Hou je mailbox in de gaten voor de uitnodiging!

Deze handreikingen staan nu op de pagina [GOO handreikingen en tools](#).

Onderwerpen waar de werkgroep mee aan de slag is:

- Asbestdruppelzones
Op korte termijn wordt een advies over aanpak van asbestdruppelzones gepubliceerd.
- Grondverzet
Op 27 januari hebben we een sessie gehad over grondverzet en de Nota's Bodembeheer. Op 6 maart was er een [GOO-special over hoogwaardig hergebruik van grond](#). We bespreken in deze werkgroep de follow up van deze specials, of en zo ja welke verdere acties voor dit onderwerp in Gelderland nodig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van voorbeeldregels.
- Secundaire bouwstoffen
We bespreken of voor secundaire bouwstoffen acties nodig zijn. Het gaat dan om de vragen of we meldingsplichten willen invoeren, of je bepaalde toepassingen wilt beperken door een vergunningplicht (met voorwaarden), en of daar voorbeeldregels voor nodig zijn. Ook bespreken we hoe we om willen gaan met de registratie.
- Vervolgonderzoeken bodem
We werken aan een advies over in welke situaties onder de Omgevingswet een vervolgonderzoek gevraagd kan worden.
- Bouwen in uiterwaarden
We onderzoeken of een advies nodig is over geldende bodemregels bij bouwen in uiterwaarden.
- Kobalt
We onderzoeken of een advies nodig is over kobalt en andere stoffen waarbij bij bepaalde functies mogelijk al sneller sprake is van een humaan risico.
- Voorbeeldregels bodem Omgevingsplan
Op 8 april komen gemeenten die voorlopen bij het maken van bodemregels in Omgevingsplannen bij elkaar. Deze gemeenten gebruiken de [GOO-voorbeeldregels voor het Omgevingsplan](#) als basis voor de eigen bodemregels. Mogelijk leidt de sessie op 8 april tot suggesties en adviezen voor de GOO-voorbeeldregels. Dan gaan we aan de slag met een volgende versie daarvan. We krijgen overigens vanuit het hele land signalen dat dankbaar gebruik gemaakt wordt van deze voorbeeldregels.

GOO werkgroep data en informatie

De werkgroep heeft het invoerprotocol voor het BIS afgerond. Binnenkort delen we hierover de informatie. Een directie ontwikkeling is dat Roxit/Nazka voortaan in deze werkgroep vertegenwoordigd zal zijn, zodat direct ervaringen gedeeld kunnen worden en waar nodig oplossingen gezocht. In de werkgroep-sessie op 31 maart as. Maken we ook een link met de regionale contactpersoon voor de samenwerkingfunctionaliteit van het DSO, die zal aansluiten bij deze online sessie.

Meer informatie

Als er vragen zijn of deelname aan een van de werkgroepen gewenst is, weet ons te vinden:

- Gerd de Kruijf, 06 28 88 76 16
- Peter van Mullekom, 06 22 74 90 82

Werksessie Beoordelen verspreiding verontreiniging bij grondwateronttrekkingen

Ruim 20 collega's van Waterschap Rijn en IJssel, Waterschap Vallei en Veluwe, Waterschap Rivierenland, de gemeenten Arnhem, Ede, Nijmegen, OD Veluwe, OD de Vallei, OD Regio Arnhem, OD Regio Nijmegen, Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en het GOO bespraken tijdens een werksessie de knelpunten bij het beoordelen van verspreiding van verontreinigingen bij meldingen/ aanvragen voor grondwateronttrekkingen.

Aan de hand van twee presentaties werden het juridisch kader en het 'Toetsingskader verspreiding grondwaterverontreinigingen door grondwateronttrekkingen voor de provincie Utrecht en provincie Gelderland' besproken. Daarna werd aan de hand van concrete voorbeelden besproken welke rollen de verschillende overheden hebben, welke informatie nodig is voor de beoordeling, en wat er nodig is om het werkproces van de beoordeling zo goed mogelijk te laten verlopen.

De werksessie bracht duidelijkheid in de rolverdeling: waterschappen zijn in alle gevallen gevraagd gezag voor de beoordeling. Alleen als het gaat om verspreiding van verontreinigingen die deel uitmaken van een locatie die onder het overgangsrecht van de Wet bodembescherming (Wbb) valt, is de beoordeling ook aan het bevoegd gezag Wbb. Afgesproken werd dat alleen voor 'spoedeisende' locaties waar de sanering nog niet is afgerond (ca. 50 locaties in Gederland), een beoordeling door het bevoegd gezag Wbb nodig is.

Aan de hand van de cases werd duidelijk dat er op verschillende punten maatregelen nodig zijn om het proces van beoordeling beter te laten verlopen. De belangrijkste zijn:

- Het is belangrijk dat de waterschappen de beoordelingscriteria vastleggen in (de beleidsregels bij) de waterschapsverordening. Eén waterschap heeft dit al gedaan.
- Arnhem, Nijmegen en OD Regio Arnhem gaan een overzicht opstellen van de locaties die als 'spoedeisend' zijn beoordeeld en waar de sanering nog niet is afgerond.
- De waterschappen gebruiken voor de beoordeling de informatie die beschikbaar is in het Bodem Informatie Systeem. Deze informatie is niet altijd compleet en actueel. Voor situaties waarvoor dit speelt, gaan we afspraken hoe dan te handelen.

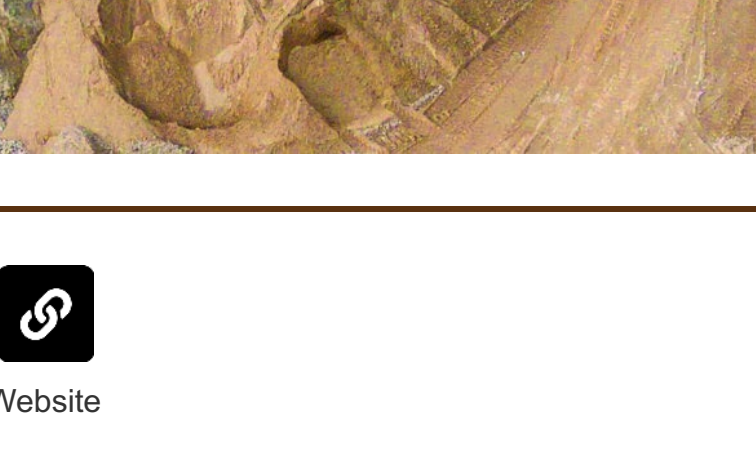
Afgesproken is om een werkgroep samen te stellen om de afgesproken acties op te pakken. We houden jullie via de nieuwsbrief op de hoogte! Wil je meer weten, [mail dan naar GOO-coördinator Annelies de Graaf](#).

GOO jaarverslag 2024 online

Het GOO Jaarverslag 2024 staat online! Een jaar van grote veranderingen voor het werkveld bodem en ondergrond, door de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Met een terugblik op het 25-jarig bestaan van het GOO, de subsidietoekenning Inventarisatie ZZS-emissies Gelderland, de Werkgroepen voor uniforme aanpak van bodemonderwerpen in Gelderland, de ontwikkeling van masterclasses Water en Bodem Sturend en meer. Klik op de afbeelding om het jaarverslag te lezen.

Om te lezen, kijken, luisteren, doen

Lezen: Op Bodembasis

Nederland is op zoek naar ruimte en staat voor de uitdaging hoe die ruimte is in te richten. In deze zoektocht is de ondergrond nog zelden een doorslaggevende factor. Met het onderzoeksproject Op Bodembasis laten we zien dat naast draagkracht ook eigenschappen als culturele verbinding, waterbeheer en biodiversiteit een sleutelrol spelen bij het realiseren van veerkrachtige en toekomstbestendige steden.

- [Onderzoek Op Bodembasis](#)
- [Het Handboek](#)

Kijken: ondergrondse koolstofstromen in beeld

In een groot, internationaal onderzoeksproject is in beeld gebracht hoe planten enorme ondergrondse netwerken van schimmeldraden bouwen. Met een hoofdrol voor een in Amsterdam ontwikkelde robot die dergelijke schimmelnetwerken in het lab fotografeert.

- [Kijk hier het filmpje met koolstofstromen](#)
- [Lees meer over het onderzoeksproject](#)

Lezen/doen: Geofort 12,5 jaar

GeoFort bestaat 12,5 jaar! Ooit een verlaten en vervallen fort, nu een levendig en interactief science center waar jaarlijks meer dan 100.000 bezoekers op een speelse manier kennismaken met geografie, technologie en duurzaamheid. Op dit spannende terrein draait alles om de toekomst van de aarde. Stap in een lift diep de aarde in, verdwaal in het klimaatdoolhof of bouw de hoogste toren die tegen een aardbeving kan.

- [Lees het jubileum magazine](#)
- [Bezoek het fort](#)

Doen: expositie fossiel hout

Versteend hout is fossiel hout, waarin alle organische materialen zijn behouden door de structuur van het hout zijn gevormd door mineralen (meestal door silicaten, zoals kwarts). Het proces van verstening gebeurt onder de grond, wanneer een boom bedolven raakt onder sediment, en kan miljoenen jaren duren. Het resultaat is een gesteente met de uiterlijke kenmerken van hout, maar met de hardheid en duurzaamheid van steen.

[Bezoek de expositie in het Gelders Geologisch Museum in Velp, tot medio 2025.](#)

Lezen: wat de bodem vertelt over de zeespiegel

Duizenden jaren geleden kon je nog van Scheveningen naar Dover lopen, tot de zeespiegel plots steeg en een heel landschap verdween. Geoloog Marc Hijma (Deltares) publiceert deze week in Nature zijn onderzoek dat laat zien dat dit opnieuw kan gebeuren. "Het toont hoe gevoelig de zeespiegel is voor klimaatverandering."

- [Bodem Noordzee laat zien dat zeespiegel veel sneller kan stijgen dan gedacht | Change Inc.](#)

Lezen: bodemboek van LTO

Het boek Bodem als basis is een initiatief van ZLTO en biedt inspiratie voor agrarische ondernemers die zich bezighouden met duurzaam bodembeheer. De bodem als basis bevat verhalen van verschillende boeren uit Brabant en Zeeland die op hun eigen manier bezig zijn met het verbeteren van hun bodemgezondheid.

- [ZLTO presenteert inspirerend Bodemboek](#)

